

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Rikoksen Uhri](#) > [Korvaukset](#) > [Vahingonkorvauksen Vaatiminen Rikoksentehtäjältä](#) > Romania

Vahingonkorvauksen vaatiminen rikoksentehtäjältä

Sisällön tuottaja:

Romania

Romania

Miten vaadin vahingonkorvausta tai muuta hyvitystä rikoksentehtäjältä oikeudenkäynnissä (rikosoikeudellisessa menettelyssä), ja kenelle tällainen vaatimus pitäisi osoittaa?

Vahinkoa kärsinyt osapuoli voi hakea korvausta rikoksen aiheuttamasta vahingosta joko rikostuomioistuimessa tai siviilituomioistuimessa.

Pääasiallinen menettelytapa, jolla rikoksen uhri voi saada määräyksen siitä, että vastaajan on maksettava vahingonkorvaus tai korvaus, on siviilikanteen nostaminen rikosoikeudellisessa menettelyssä. Tämän menettelytavan etuna on se, että sen avulla voidaan käyttää kaikkea rikostuomioistuimelle esitettyä näyttöä, kun taas siviilituomioistuimessa käsiteltävissä erillisissä siviilioikeudellisissa menettelyissä sovelletaan "saatavuusperiaatetta".

Siviilikanteen nostamista rikosoikeudellisessa menettelyssä säännellään rikosprosessilain 19–28 §:llä.

Rikosoikeudellisessa menettelyssä nostetun siviilikanteen tarkoituksena on saattaa henkilöt siviilioikeuden nojalla vastuuseen rikosoikeudenkäynnissä käsiteltävästä rikoksesta aiheutuneista vahingoista.

Siviilikanteen voi nostaa vahingon kärsinyt osapuoli tai hänen oikeusseuraajansa, joka on vastaajaa tai tapauksen mukaan siviilioikeudellisessa vastuussa olevaa osapuolta vastaan nostettua siviilioikeudellista kannetta ajava asianosainen.

Jos vahingon kärsinyt osapuoli on ei ole oikeustoimikelpoinen tai hänen oikeustoimikelpoisuutensa on rajoitettu, oikeudellinen edustaja tai tapauksen mukaan syyttäjä voi nostaa siviilioikeudellisen kanteen hänen puolestaan.

Jos asianomistaja tai hänen oikeusseuraajansa ei ole nostanut siviilioikeudellista kannetta rikosoikeudellisessa menettelyssä, hän voi nostaa rikoksen aiheuttaman vahingon korvaamista koskevan kanteen siviilituomioistuimessa.

Missä menettelyvaiheessa tällainen vaatimus olisi esitettävä?

Ensimmäisen käsittelyn alussa vahinkoa kärsineelle ilmoitetaan oikeudesta olla rikosoikeudellisessa menettelyssä siviilikannetta ajavana asianosaisena.

Hakemus siviilikannetta ajavaksi asianosaiseksi hyväksymisestä (*cerere de constituire ca parte civilă*) voidaan tehdä rikosoikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa tai se voidaan jättää esitutkintajaostolle ja oikeudenkäynnin aikana, mutta se on jätettävä ennen oikeudellisen tutkinnan aloittamista.

Kun oikeudellinen tutkinta on edelleen käynnissä, siviilikannetta ajava asianosainen voi oikaista hakemuksessa olevat mahdolliset kirjoitusvirheet, korottaa tai alentaa vaatimuksen määrää sekä vaatia korvausta aineellisista

vahingoista käteismaksuna, jos luontoissuoritus ei enää ole mahdollinen.

Millaisia vaatimuksia voin esittää, ja missä muodossa vaatimus olisi esitettävä (vaatimuksen kokonaismäärä vai erittely yksittäisistä vahingoista, ansionmenetyksistä ja koroista, vai molemmat)?

Liittyminen menettelyyn siviilikannetta ajavana asianosaisena tapahtuu kirjallisesti tai suullisesti. Vaatimuksen luonne ja määrä on ilmoitettava, samoin kuin perusteet ja näyttö, joihin vaatimus perustuu.

Jos tämä tehdään suullisesti, tuomioistuimen on kirjattava ne viralliseen raporttiin tai tapauksen mukaan tuomioistuimen päätökseen (*încheiere*).

Onko tällaisen vaatimuksen esittämistä varten olemassa erityinen lomake?

Vaatimuksen esittämistä varten ei ole erityistä lomaketta, mutta rikosoikeudellisessa menettelyssä voidaan nostaa siviilikanne, jos siviilikannetta ajava asianosainen liittyy menettelyyn ennen oikeudellisen tutkinnan aloittamista kirjallisesti tai suullisesti tehtävällä ilmoituksella, josta käy ilmi vaatimuksen luonne ja määrä sekä vaatimuksen perustelut ja sitä tukeva näyttö.

Mitä näyttöä korvausvaatimuksen tueksi on esitettävä?

Rikosoikeudellisissa menettelyissä näytöllä tarkoitetaan mitä tahansa tosiseikkaa, jonka avulla voidaan todeta, onko rikos tapahtunut vai ei, tunnistaa rikoksen tehnyt henkilö ja määrittää asian oikeudenmukaiseen ratkaisemiseen tarvittavat olosuhteet ja joka osaltaan auttaa selvittämään totuuden rikosoikeudellisessa menettelyssä.

Liittykö vaatimuksen esittämiseen tuomioistuinmaksuja tai muita kuluja?

Rikostuomioistuimessa tai siviilituomioistuimessa nostettavasta siviilioikeudellisesta kanteesta, jonka tarkoituksena on määrittää vastaajan ja/tai siviilioikeudellisessa vastuussa olevan osapuolen siviilioikeudellinen vastuu, ei peritä oikeudenkäyntimaksuja (*taxă de timbru*).

Voinko saada oikeusapua ennen oikeudenkäyntiä tai sen aikana? Voinko saada oikeusapua, vaikka en asu maassa, jossa oikeudenkäynti tapahtuu?

Rikosprosessissa osapuolia ja asianosaisia edustaa tai avustaa asianajaja.

Rikosprosessin aikana vahingon kärsineen osapuolen asianajajalla on oikeus saada tieto rikostutkinnan tai oikeuksien ja vapauksien osalta toimivaltaisen tuomarin (*judcător de drepturi și libertăți*) edessä tapahtuvan käsittelyn ajankohdasta ja olla läsnä missä tahansa rikosprosessin vaiheessa, jollei laissa toisin säädetä, sekä oikeus tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin ja jättää hakemuksia ja lausuntoja. Vahingon kärsineen asianajajalla on myös oikeus saada riittävästi aikaa ja riittävät edellytykset tehokkaan puolustuksen valmisteluun ja toteuttamiseen.

Vahingon kärsineelle annettava oikeusapu on pakollista silloin, kun hän ei ole oikeustoimikelpoinen tai hänen oikeustoimikelpoisuuttaan on rajoitettu, tai kun vahingon kärsinyt on joutunut alaikäisen kaltoinkohtelun, perheväkivallan, ihmiskaupan ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden hyväksikäytön tai seksuaaliseen vapauteen ja itsemääräämisoikeuteen kohdistuvien rikosten uhriksi. Jos tuomioistuin katsoo, että vahingon kärsinyt ei jostain syystä pysty puolustamaan itseään, se järjestää hänelle tuomioistuimen nimeämän puolustusasianajajan.

Vahingon kärsineellä on oikeus saada maksuton tulkki, jos hän ei ymmärrä tai puhu hyvin romaniaa tai pysty kommunikoimaan romaniaksi, sekä oikeus saada mahdollisesta menettelyn keskeyttämisestä koskevasta päätöksestä (*soluție de netrimitere în judecată*) käänös jollain ymmärtämällään kielellä, jos hän ei ymmärrä romaniaa.

Missä tapauksissa rikostuomioistuin hylkää vaatimukseni vastaajaa vastaan tai kieltäytyy ratkaisemasta vaatimusta?

Kuten edellä todettiin, rikosoikeudellisessa menettelyssä voidaan nostaa siviilikanne, jos siviilikannetta ajava asianosainen liittyy menettelyyn ennen oikeudellisen tutkinnan aloittamista kirjallisesti tai suullisesti tehtävällä ilmoituksella, josta käy ilmi vaatimuksen luonne ja määrä sekä vaatimuksen perustelut ja sitä tukeva näyttö.

Rikosprosessilain mukaan tuomioistuin jättää siviilikanteen ratkaisematta seuraavissa tapauksissa: vastaaja saa vapauttavan tuomion; rikosoikeudellinen menettely päätetään sillä perusteella, että teko ei kuulu rikoslainsäädännön soveltamisalaan tai että toimivaltaiselle elimelle ei ole tehty oikeudenkäyntiä edeltävää valitusta, siltä ei ole haettu lupaa tai että asiaa ei ole saatettu toimivaltaisen elimen käsiteltäväksi, tai jonkin muun syytteenpanolle laissa säädetyn ehdon vuoksi; myönnetään yleinen armahdus; epäilty tai vastaaja kuolee tai annetaan määräys epäillyn tai syytetyn oikeushenkilön rekisteristä poistamisesta; sovelletaan lainvoimaista tuomiota (*res judicata*); toisen valtion kanssa sovittu menettelyn siirtäminen on toteutettu lain mukaisesti; rikosoikeudellinen menettely päätetään aiemman kantelun peruuttamisen vuoksi; tuomioistuin hyväksyy syyteneuvottelun eikä siviilikanteen osapuolten välillä ole päästy sovinto- tai sovitteluratkaisuun. Tällöin vahingon kärsinyt voi nostaa siviilituomioistuimessa korvauskanteen rikoksen aiheuttamasta vahingosta.

Voinko valittaa tällaisesta ratkaisusta tai hakea muuta hyvitystä?

Jos tuomioistuin jättää siviilikanteen ratkaisematta, vahingon kärsinyt voi nostaa siviilituomioistuimessa kanteen rikoksen aiheuttaman vahingon korvaamiseksi.

Jos rikostuomioistuin on ratkaissut siviilikanteen, sen päätökseen tyytymätön vahingon kärsinyt osapuoli voi hakea muutosta tuomioon kymmenen päivän kuluessa tuomion antamisesta tai tapauksen mukaan kymmenen päivän kuluessa siitä, kun tuomio on annettu tiedoksi.

Jos tuomioistuin myöntää minulle vahingonkorvausta, kuinka voin varmistaa, että rikosentekijää vastaan annettu tuomio pannaan täytäntöön, ja mitä apua voin saada tämän varmistamiseksi?

Rikosoikeudellisessa menettelyssä annetun tuomion määräykset, jotka koskevat osapuolille maksettavia siviilioikeudellisia vahingonkorvauksia ja kuluja, pannaan täytäntöön siviilioikeuden mukaisesti.

Tuomioistuimen päätöksellä tai muulla täytäntöönpanokelpoisella asiakirjalla vahvistetun veloitteen täyttäminen perustuu aluksi vapaaehtoisuuteen.

Jos velallinen ei täytä veloitettaan vapaaehtoisesti, sen noudattaminen varmistetaan täytäntöönpanotoimenpiteillä, jotka pannaan vireille tekemällä hakemus täytäntöönpanoelimelle.

Täytäntöönpanokelpoiset asiakirjat pannaan täytäntöön ulosottomies (*executor judecātoresc*), ellei laissa toisin säädetä.

Täytäntöönpano tapahtuu siviilioikeudellisen oikeudenkäynnin toisessa vaiheessa ja sen päätavoitteena on varmistaa, että tuomioistuimen tuomiossa tai muussa täytäntöönpanokelpoisessa asiakirjassa vahvistetut oikeudet pannaan tosiasiallisesti täytäntöön. Käyttämällä täytäntöönpanomenettelyä velkoja, joka on tuomioistuimen tuomiossa tai muussa täytäntöönpanokelpoisessa asiakirjassa vahvistetun oikeuden haltija, voi pakottaa velallisen täyttämään ne veloitteensa, joita tämä ei ole täyttänyt vapaaehtoisesti.

Täytäntöönpanoa koskevat säännökset ovat Romanian siviiliprosessilain 622–914 §:ssä.

■ Päivitetty viimeksi: 24/05/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät

tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.